

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt III. Idem (a) Eboracensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

textus in l. venditor, §. 1. ff. commun. prædior. l. 2. §. ult. C. ex quibus causis serv. Illustrat Sanchez lib. 2. de matrim. dispnt. 13. num. 3. quare hodie sublatæ sunt hujusmodi litteræ expectativæ, Concilium Trident. sess. 24. de reform. cap. 19. ex ratione adductâ in præsentî, videlicet ne detur votum captandæ mortis alienæ.

Suprà traditæ assertioni primò opponi potest textus in cap. dilectus 21. de jure patron. ubi docetur reservationem præbendæ proximè vacaturæ factam à Legato à latere, utilem & ratam esse: igitur idem dicendum est in promissione beneficii non vacantis, cum reservatio, præsertim in commodum certæ personæ, promissionis vim obtineat. Pro cuius difficultatis solutione dicendum est, magnum discrimen verificari inter promissionem, & reservationem præbendæ vacaturæ; nam licet Legatus à latere promittere non possit beneficiû vacaturam, dist. cap. dilectus, de præbend. tamen potest reservare collationem præbendæ vacaturæ regulariter, exceptis casibus, de quibus in cap. sequenti, §. 1. cap. dilecti 4. de offic. Legat. lib. 6. docent Glossa Zabarel. & Hostiens. in dicto cap. clem. dilectus, plures relati à Garcia de benef. 5. p. cap. 3. à num. 35. cuius discriminis ratio ex eo provenit, quia cum per promissionem, & collationem beneficii vacaturi acquiratur jus privo, timeti quidem potest occasio, seu votum captandæ mortis alienæ, quod non ita contingit in reservatione, in qua cum nullum jus acquiratur ei, pro quo reservatio fit, inde cessante hoc periculo captandæ mortis, cessat præsens prohibitio: & licet in reservatione speciali,

quia tacite continetur promissio ei pro quo referatur, & ita timeri possit prædictum votum captandæ mortis; tamen cum per eam reservationem Legatus non maneat obstructus, ita ut alteri beneficium conferre non possit, cum mutare voluntatem valeat, ex l. 3. l. quæstum 8. ff. de servis export. l. 3. ff. qui sine manu. ideo in hujusmodi reservatione cessat præsens prohibitio, cap. si Apostolica, de præbend. in 6. Nec huic interpretationi obstat textus in cap. constitutus, hoc tit. cuius interpretationem in ejus commentario dabimus.

Secundò opponi potest textus in cap. tanta, de excess. Prælat. ubi cum beneficium viventis promissum esset, talis promissio per sententiam specialem irritatur: igitur quia à principio valet. Cui difficultati respondendum est, tantum de facto pronuntiatum fuisse in ejus textus specie, promissionem beneficii non vacantis non valuisse, non quia de jure necessaria esset talis pronuntiatio.

Tandem opponi potest textus in cap. ad aures, de rescriptis, in illis verbis: Pauperes clericos super in moribus beneficiis inquietent; ubi docetur, concessionem factam beneficii non vacantis non valere ea ratione, quia qui litteras impetravit, tacuit sed dignitatem habere: igitur si id exprimeret, valeret utique collatio beneficii viventis. Pro cuius difficultatis solutione dicendum est, in eo textu collationem beneficii non vacantis sustineri non potuisse cessante obreptionis vitio, quia Romanus Pontifex, ut supra dixi, beneficia etiam nondum vacantia promittere potest.

CAPVT III.

Idem (a) Eboracensi.

Relatum est auribus nostris, quod cum quidam clerici in beneficiis ecclesiasticis Reg. vel CC. (b) marcharum redditus possidentes, & proponentes primas vacantes Ecclesias à monachis, vel Canonici, aut aliis jus patronatus habentibus, sibi fuisse promissas, ne in illis cum vacant, instituatur alii, vocem appellationis emittunt, ut interim arte aliqua valeant propositum suum adimplere. Quia igitur consulis, an à diocesano Episcopo hujusmodi appellationi sit deferendum, præsentibus litteris respondemus, quòd cum in Lateranensi Concilio promissiones factæ de Ecclesiis non vacantibus sint cassatæ prætextu appellationis eorum, qui jam dictis promissionibus nituntur, omitti non debet, quin Ecclesiæ cum vacaverint, personis idoneis ordinentur.

NOTÆ.

(a) Eboracensi.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. de appellat. cap. 39. & post Concilium Lateran. p. 47. ex quibus codicibus ita restituo litteram hujus textus. De Ecclesia Eborac. nonnulla notavi in cap. 4. de rescriptis.

(b) Marcharum.] Earum valorem jam explicavi in cap. 4. de pactis.

COMMENTARIUM.

1. Cum prioribus Ecclesiæ constitutionibus illud tantum cautum esset, ne quis in vivo

rum sacerdotum locum constitui posset, idque apposita poenâ privationis Ecclesiasticæ communionis, ut constat ex cap. 1. junctis ibi congestis, hoc titulo; illud eveniebat, ut si in viventis locum quis minimè poneretur, licet ei ecclesiastica beneficia post mortem possessorum promitterentur, quasi in tempus habile, argumento legis in tempus, ff. de hered. instit. Sed quia similes promissiones occasiones præstabant captandæ mortis alienæ, ideo in Lateranensi Concilio relato in capite antecedenti statutum fuit, ne Ecclesiastica beneficia promittantur antequam vacent: quam Concilii constitutionem Alexander III. & ejus successores ad varios casus protraxerunt. Primò ad Patronos,

ita

ita ut presentare non possint aliquem ad beneficium antequam vacet, in presenti, & in cap. ex tenore 13, cap. final. hoc ite. Unde in presenti docetur, appellationi interposita ab his, quibus beneficia promissa erant antequam vacarent, ne alii instituerentur, non esse deferendum; quia licet appellationi recte interposita ab electione, seu collatione sit deferendum, cap. 1. de

his qui sunt à majori, cap. 2. de elect. lib. 6. tamen quia appellatio, de qua in presenti, interposita fuit contra statuta juris canonici, & ita per eam impediti non poterat executio earundem constitutionum, ideo tanquam frivola & injusta, juri- que contraria rejicitur, juxta dicta in cap. 28. de appellat.

CAPVT IV.

Innoc. Prapósito N. Decan. & Capit. (a) Cameracensi.

Proposuit nobis dilectus filius Theobaldus presbyter, quod cum bonæ memoriæ C. Papa prædecessor noster, post preces, quas vobis pro receptione ipsius in fratrem, & assignatione præbendæ ad donationem vestram spectantis in Ecclesia vestra proximo vacaturæ; eidem faciendæ potrexerat, mandatum vobis Apost. destinasset, & bonæ memoriæ N. Decan. Rhemen. executorum concessisset eidem, Decanus ipse vos in executione mandati Apost. contumaces inveniens, & rebelles, ipsum de præbenda primo vacaturâ in Ecclesia vestra, quæ ad donationem Capituli pertinet, auctoritate Apost. investivit: vobis præcipiens, ut eum in Canonicum recipientes, & fratrem, ipsi stallum in choro, & locum in Capitulo conferretis, Ecclesiarum vobis introitu interdicto, si quod mandabat, differretis infra triduum adimplere. Vos autem nec mandatum ejus exequi voluistis, nec ab Ecclesiis cessastis ingressu; immo potius in elusionem mandati Apost. causâ diffugii ad eundem Decanum appellastis: & cum ipse Decanus morte præventus in negotio ipso ulterius non potuisset procedere; & præbenda, quæ ad donationem vestram spectabat in Ecclesia Cameracen. vacasset, eam alii assignastis, in eundem presbyterum excommunicationis sententiam promulgantes, quia litteras ejusdem Decani sibi in testimonium reservavit. Cum autem propter hoc idem presbyter ad ejusdem prædecessoris nostri presentiam accessisset, sicut ex litteris ejus nobis innouit, ipse quod ab eodem Decano factum fuerat, ratum volens haberi, collationem præbendæ factam à vobis penitus irritavit, & eundem presbyterum ab excommunicationis vinculo absoluit, de ipsa manu propria per (b) annulum investivit. Licet autem intentionis nostræ non sit investituræ de (c) vacaturis factas, contra Canonum instituta ratas habere, qui secundum plenitudinem potestatis de jure possumus supra jus (d) dispensare; attendentes tamen quod idem presbyter non de vacaturâ, sed de vacante per prædecessorem nostrum fuerat investitus, utpote quæ post cassationem concessionis à vobis factæ intelligebatur vacare, discretionis vestræ per Apostolicâ scripta mandamus, atque præcipimus, quatenus amore ab eadem præbendâ quolibet detentore, eam ipsi T. omni dilatione, excusatione, & app. postpositis conferatis, & permittatis ab ipso pacifice possideri, ei stallum in choro, & locum in Capitulo cum plenitudine honoris Canonici assignantes, alioquin noveritis nos venerabili fratri nostro N. Catalaunien. Episcopo dedisse firmiter in mandatis, ut ipse id auctoritate Apost. exequatur, contraditores eccl. censurâ, cessante appellatione percensens, si vos super executione mandati nostri desides fueritis, vel remissi. Nos enim nolumus pati repullam; qui promptifumus omnem inobedientiam secundum Apost. verbum ulcisci: nullis litteris, & c. harum tenore tacito, & c. Dar, Romæ apud S. Petrum.

NOTÆ.

1. (a) *Cameracensi.* Ita etiam legitur in cap. 1. hoc ite. in 3. collect. & in epistolis ipsius Innocentii III. editis, & emendatis à Cardinale Guillel. Sireto, fol. 62. ex quibus ita restituo integram hujus textus, cui conjungendæ sunt aliæ duæ epistolæ ipsius Innocentii III. in quibus exitus hujus controversiæ refertur, quæ reperiuntur apud ipsum Cardinalem Siretum fol. 901. in hæc verba: [Ne fiant controversiæ litigantium immortales, si topite judicio quæ-

stiones in antiquæ contentioni scrupulum reducantur: sententias per fratres nostros ex delegatione nostra canonicè promulgatas, Apostolicæ confirmationis præsidio contineamus roborare, ne si pateret partibus à lata sententiâ resiliendi facultas, non litigantes litigia, sed litigia potius fugerent litigantes, dum non nisi eis expirantibus expirarent. Sanè cum inter te & dilectum filium I. Presbyt. de Landreceis super præbendâ Cameracensis Ecclesiæ; de qua te felicis recordationis Celestinus Papa prædecessor noster, post preces, & mandatum dilectis filiis